

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Інститут філології

Кафедра іспано-італійської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор Інституту _____ проф. Семенюк Г. Ф.

ПРОГРАМА

для аспірантів

**КОГНІТИВНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ ЗАСАДИ СУЧАСНИХ
ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

(спеціальність 10.02.05 – романські мови)

Затверджено
на засіданні кафедри
іспано-італійської філології
протокол № 6
від 21.01.2013 року

Затверджено
Вченою радою Інституту філології
протокол № 7
від 26.02. 2013 року

Київ – 2013

Укладач: д.філол.н., проф. Корбозерова Н.М.

I семестр – лекції: 18 годин;

II семестр – лекції: 18 годин;

практичні заняття: 4 години.

I семестр

КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНА ПАРАДИГМА ЛІНГВІСТИКИ.

Когнітивно-комунікативний дуалізм. Інтегративна версія мисленнєво-мовленнєвої діяльності. Понятійна база когнітивної лінгвістики. Дискурс у мультидисциплінарних вимірах. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Дискурс у триєдності середовища, режиму і стилю спілкування.

МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Концепт як багатовимірне ментальне утворення. Епістемологія концепту. Основні параметричні властивості концепту. Концепт в одномовних і зіставних студіях. Концепт у монолінгвальних дескрипціях. Концепт у полілінгвальних дескрипціях. *Лінгвокогнітивна таксономія концептів.* Типи концептів. Класи і підкласи концептів. Базові та символні концепти і їх концептографічна фіксація. Концепти і антиконцепти. *Семіотична реалізація концептів.* Концепт і знак. Вербальна об'єктивація концептів. Вербальна профілізація концептів. Паралінгвальна версифікація концептів.

КОНЦЕПТ У ВИМІРАХ ЕТНОКУЛЬТУРИ.

Менталітет і ментальність. Етнос: душа і характер народу. Етнос у фокусі гетеростереотипізації. Етнос у фокусі авто- та інтерстереотипізації. Ціннісні орієнтири і концептуальні домінанти в іспанській та італійській етно- і лінгвокультурі.

СИНЕРГЕТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНЦЕПТОКОРПУСУ.

Концептосфера як системно упорядкована сукупність концептів. Системна організація когнітивно-семантичних просторів. Основні типи концептосистеми. *Концептопольова організація когнітивно-семантичних*

просторів. Концептологія мікро- і макрорівня. Концептопольова організація ідеї ЧАС. Концептопольова організація ідеї СТАН ЛЮДИНИ. **Конфігурація концептів як способів організації соціодискурсивних просторів**. Концептологія дискурсу. Когнітивно-комунікативні парадигми. Дискурсивні конфігурації концептів, зумовлені середовищем спілкування. Дискурсивні конфігурації, зумовлені модусом спілкування. Дискурсивні конфігурації, зумовлені стилем спілкування. Трансформація концептосистем.

II семестр

ЛІНГВІСТИКА І ПРАГМАТИКА. ТЕОРІЯ МОВЛЕННЄВИХ АКТІВ.

Когнітивна прагматика. Контекстуальна прагматика. Прагматика і референція. Прагматика і дискурсивні закони: кооперативні принципи і максими. Семантична пресупозиція і прагматика. Умовні імплікатури. Аргументативна шкала. Аргументація, дискурс, мова. Поліфонія та висловлення. Дейксис та анафора. Наратологія. Тематична та референційна когеренція.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека. – М.: Школа, ЯРК, 1999. – 896 с.
2. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики. – Львів: ЛНУ, 2003. – 281 с.
3. Белова А.Д. Языковые картины мира в рамках когнитивно-дискурсивной парадигмы // Культура народов Причерноморья. – 2002, № 29. – С. 17-23.
4. Болдырев Н.Н. Когнитивная семантика. Курс лекций по английской филологии. – Тамбов: ТАМГУ, 2001. – 123 с.
5. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. Пер. с англ. М. А. Кронгауз. – М.: Русские словари, 1966. – 712 с.

6. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу. – К.: Логос, 2004, – 284 с.
7. Жаботинская С.А. Концептуальный анализ языка: фреймовые сети // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. Проблеми прикладної лінгвістики. – Одеса: Астропринт, 2004. – № 9. – С. 81-92.
8. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії. – Донецьк: ДонНУ, 2006. – 338 с.
9. Кагановська О.М. Текстові концепти художньої прози. – К.: КНЛУ, 2002. – 292 с.
10. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. – М.: Гнозис, 2004. – 390 с.
11. Морозова Е.И. Ложь как дискурсивное образование: лингвокогнитивный аспект. – Харьков: Экограф, 2005. – 300 с.
12. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 332 с.
13. Селиванова Е.А. Основны лингвистической теории текста и коммуникации. – К.: Брама, 2002. – 336 с.
14. Jacques Moeschler, Anne Reboul. Diccionario enciclopédico de pragmática. – Madrid: Arrecife, 1999. – 534 p.
15. María Joseph Cuenca, Joseph Hilferty. Iroducción a la lingüística cognitiva. – Barcelona: Ariel, 1999. – 252 p.